

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 2Ndob/8/2020  
Identifikačné číslo spisu: 1011899472  
Dátum vydania rozhodnutia: 03.06.2020  
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1011899472.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: 1/ FIVE X a. s. v konkurze, so sídlom Poľnohospodárska 24, Bratislava, IČO: 31 340 831, 2/ LEMIKON LIMITED, so sídlom Georgiou A, 83 1st floor, Potamos Germasogeias, P.C. 4048, Limassol, Cyprus, zastúpeného JUDr. Peter Kubík, advokát, s. r. o., so sídlom Staré Grunty 162, Bratislava, IČO: 47 233 931, proti žalovanému: TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s., so sídlom Brečtanová 1, Bratislava, IČO: 31 340 822, zastúpenému Malata, Pružinský, Hegedúš & Partners s. r. o., so sídlom Twin City Tower, Mlynské nivy 10, Bratislava, IČO: 47 239 921, o zdržanie sa nekalosúťažného konania, náhradu škody, vydanie bezdôvodného obohatenia a poskytnutie primeraného zadosťučinenia, o vylúčení sudkyne Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1ObdoV/2/2020, takto

### rozhodol:

Sudkyňa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Jana Veselá Zemaníková n i e j e vylúčená z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na tomto súde pod sp. zn. 1ObdoV/2/2020.

### Odôvodnenie

1. Po začatí dovolacieho konania vedeného pod sp. zn. 1ObdoV/2/2020 vo veci dovolania podaného žalobcom 2/ proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13.08.2019, sp. zn. 5Obo/20/2018, podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vzniesol žalovaný zaujatosť voči JUDr. Jane Veselej Zemaníkovej, členke päťčlenného dovolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Žalovaný s poukazom na § 49 ods. 2 C. s. p. svoju námietku dôvodil tým, že v predmetnom spore sa už uskutočnilo jedno dovolacie konanie pod sp. zn. 1MOBdoV/13/2011 v senáte zloženom aj sudkyňou JUDr. Janou Veselou Zemaníkovou. Žalovaný dodal, že námietku zaujatosti podáva z procesnej opatrnosti a s cieľom minimalizovať akúkoľvek možnosť, aby o podanom dovolaní rozhodoval iný, ako zákonný sudca. Preto žalovaný navrhuje, aby z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1ObdoV/2/2020, bola JUDr. Jana Veselá Zemaníková, vylúčená.

2. Sudkyňa JUDr. Jana Veselá Zemaníková vo svojom vyjadrení k podanej námietke zaujatosti uviedla, že sa necíti byť zaujatá v spore rozhodovanom pod sp. zn. 1ObdoV/2/2020. Spor medzi účastníkmi konania neprejednávala a nerozhodovala na súde prvej inštancie a ani na odvolacom súde. V predmetnom spore rozhodovala len ako členka dovolacieho senátu v konaní vedenom pod sp. zn. 1MOBdoV/13/2011. Dodala, že z ustanovenia § 49 ods. 2 C. s. p. nevyplýva, že by z rozhodovania na dovolacom súde mal byť vylúčený sudca, ktorý v tom istom spore už rozhodoval v skoršom dovolacom konaní. Takýto záver vyplýva aj z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok z 29. novembra 2004, sp. zn. ObdoV/54/2003 publikovaný ako judikát R 62/2005 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2005).

3. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorému bola námietka zaujatosti predložená na rozhodnutie podľa § 54 ods. 3 C. s. p., posudzoval opodstatnenosť námietky zaujatosti vznesenej žalovaným (§ 52 ods. 1 a 2 C. s. p. v spojení s § 49 ods. 2 C. s. p.) z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

4. V zmysle § 49 ods. 2 C. s. p. z prejednávania a rozhodovania sporu je vylúčený i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie. Zámerom tejto právnej úpravy je predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň dodáva, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 3 C. s. p.).

5. Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý sudca. Ústavná úprava práva na spravodlivý proces (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky) súčasne na druhej strane zahŕňa aj právo na to, aby právna vec účastníka konania nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci musí rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania, ktorý zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho prejednávania a rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v zmaření hroziaceho rizika, že by vo veci mohol konať a rozhodovať zaujatý - nie nestranný - sudca.

6. Nestrannosť definovaná aj ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti býva považovaná za pojem širší ako nezávislosť. Nestrannosť sudcu musí byť podstatou jeho funkcie, zatiaľ čo jeho nezávislosť ju má iba umožňovať. Pod sudcovskou nezávislosťou a nestrannosťou treba rozumieť aj nezávislosť a nestrannosť každého jednotlivého sudcu. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej právnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči stranám sporu postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnej z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia sporu. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

7. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 C. s. p.) alebo na návrh strany (§ 52 C. s. p.). Obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 C. s. p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so

zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní dôvodov namietanej nezaujatosti treba mať na zreteli nielen právnu úpravu danú ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ale tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a napokon aj závery, ku ktorým dospela doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

8. Neustrannosť je potrebné skúmať jednak zo subjektívneho hľadiska neustrannosti, t. j. treba zistiť osobné presvedčenie zákonného sudcu a jednak z objektívneho hľadiska neustrannosti posúdením, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska neustrannosti sa neustrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku.

9. Treba však zároveň zdôrazniť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Vzhľadom na to možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania zákonne pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia rozhodovať v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

10. V prejednanom spore by malo byť dôvodom na vylúčenie zákonnej sudkyne JUDr. Jany Veselej Zemaníkovej skutočnosť, že namietaná sudkyňa bola členkou dovolacieho senátu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní v konaní vedenom pod sp. zn. 1MObdoV/13/2011.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že z ustanovenia § 49 ods. 2 C. s. p. nevyplýva, že by z rozhodovania na dovolacom súde mal byť vylúčený sudca, ktorý v tom istom spore už rozhodoval v skoršom dovolacom konaní. Totožný záver vyplýva aj z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej „Občiansky súdny poriadok (a v súčasnosti ani Civilný sporový poriadok - pozn.), ani iný všeobecne záväzný predpis nezakazuje, aby na tom istom stupni rozhodoval vo veci opakovane ten istý senát alebo sudca. Toto nie je dôvod na vylúčenie sudcu z konania a rozhodovania vo veci“ (rozsudok z 29. novembra 2004, sp. zn. ObdoV/54/2003 publikovaný ako judikát R 62/2005 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2005).

12. Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nebol preukázaný zákonný dôvod na vylúčenie JUDr. Jany Veselej Zemaníkovej z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1ObdoV/2/2020. Preto námietku zaujatosti žalovaného nepovažoval najvyšší súd za dôvodnú a návrhu na vylúčenie JUDr. Jany Veselej Zemaníkovej z prejednávania a rozhodovania tohto sporu, nevyhovel.

13. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

#### **Poučenie:**

